

II. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU I LUDNOŚCI OBJĘTEJ WDRAŻANIEM LSR

• OPIS OBSZARU

Obszar LGD Ujście Baryczy obejmuje 3 gminy województwa dolnośląskiego wchodzące w skład powiatu górowskiego – **Góra, Niechlów** oraz **Wąsosz**. Teren ten położony jest w północnej części województwa dolnośląskiego. Obszar położony jest na styku 3 województw – wielkopolskiego, lubuskiego i dolnośląskiego. Graniczy od północy i północnego – wschodu z gminami powiatu leszczyńskiego i rawickiego (województwo wielkopolskie), od zachodu z powiatem wschowskim (województwo lubuskie) oraz gminami Jemielno, Głogów, Pęcław, Żmigród, Prusice, Rudna - położonymi w województwie dolnośląskim.

Wszystkie gminy partnerstwa należą do zlewni rzeki Baryczy prawostronnego dopływu rzeki Odry.

Powierzchnia obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju wynosi: gm. Góra – 266,11 km² ; gm. Niechlów 151,03 km²; gm. Wąsosz – 197,21 km² ; łącznie 614,35 km². Teren ten zamieszkuje (wg danych na dzień 31 grudnia 2020r.) łącznie 30 550 mieszkańców.

GMINA	Ludność miasta	Ludność wiejska	SUMA
Góra – gmina miejsko-wiejska	11217	7788	19005
Niechlów – gmina wiejska	-	4632	4632
Wąsosz – gmina miejsko-wiejska	2615	4298	6913

Obszar Ujścia Baryczy to głównie tereny rolnicze. Około 65% obszaru to użytki rolne. Obszar ten należy do obszaru ONW nizinnej strefy nizinnej I. W strukturze gospodarstw rolnych zdecydowanie przeważają gospodarstwa indywidualne. Według danych ARIMR w roku 2023 na obszarze istnieje około 1500 gospodarstw rolnych o powierzchni pow. 1 ha. Wiodącymi kierunkami produkcji rolnej są: produkcja roślinna oraz w mniejszym zakresie hodowla zwierząt. W hodowli dominuje trzoda chlewna, bydło i drób. Rolnicy i ich domownicy stanowią więc dość szeroką grupę mieszkańców obszaru, stąd planuje się w ramach strategii wspierać podejmowanie i rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych, w tym agroturystyki, zagród edukacyjnych i gospodarstw opiekuńczych.

Struktura demograficzna mieszkańców obszaru przedstawia się następująco: (stan na 31.12.2021r.)

Gmina	ogółem		wiek		
	mężczyźni	kobiety	0-24 lat	25-59	60+
Góra	9266	9531	4857	8883	5239
Niechlów	2333	2281	1187	2235	1192
Wąsosz	3392	3449	1831	3218	1792
SUMA	14 991	15 261	7 875	14 336	8 223

Powyższe dane wskazują na nieznaczną przewagę liczby kobiet w stosunku do liczby mężczyzn. Dość licznymi grupami mieszkańców obszaru jest grupa młodzieży (do 25 roku życia) stanowiąca 26,03% ogółu mieszkańców oraz grupa seniorów (powyżej 60 roku życia) stanowiąca 27,18% ogółu mieszkańców. Do obu tych grup w szczególności LGD chce kierować swoje działania aktywizujące ich do włączania się w życie społeczności lokalnej oraz włączenia cyfrowego i społecznego. W ramach bezpośredniego włączenia seniorów w działalność

stowarzyszenia zapisy statutu wskazują na obligatoryjną obecność co najmniej jednego seniora w składzie Zarządu i Rady LGD.

Na podstawie wyników konsultacji społecznych, danych statystycznych, sytuacji społeczno – ekonomicznej do grupy osób w niekorzystnej sytuacji na obszarze LSR należy zaliczyć:

Grupa osób w niekorzystnej sytuacji	Problematyka grupy	Obszar interwencji w LSR
Młodzież (do ukończenia 25 roku życia)	- trudności z wejściem na rynek pracy - niskie zaangażowanie w sprawy społeczne - zagrożenie ubóstwem, wykluczeniem społecznym, demoralizacją - trudna sytuacja ekonomiczna	- aktywizacja zawodowa poprzez wsparcie na rzecz zakładania działalności gospodarczej, premiowanie w lokalnych kryteriach wyboru - aktywizacja społeczna poprzez działania animacyjne LGD skierowane do tej grupy - premiowanie projektów młodzieży i skierowanych do młodzieży, zarówno w zakresie infrastruktury, jak i działań miękkich (projekty grantowe) - operacja własna ukierunkowana na edukację mieszkańców, w tym młodzieży
Seniorzy (osoby w wieku 60+)	- trudności na rynku pracy - zagrożenie ubóstwem, wykluczeniem społecznym, komunikacyjnym i cyfrowym - trudna sytuacja ekonomiczna - niska aktywność społeczna - ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej	- aktywizacja zawodowa poprzez wsparcie na rzecz zakładania działalności gospodarczych, premiowanie w lokalnych kryteriach wyboru - aktywizacja społeczna poprzez działania animacyjne LGD skierowane do tej grupy -premiowanie projektów seniorów i skierowanych do seniorów, zarówno w zakresie infrastruktury, jak i działań miękkich (projekty grantowe) - przewidywane wsparcie na rzecz rozwoju dodatkowych funkcji gospodarstw rolnych - które mogą być skierowane do seniorów (gospodarstwa opiekuńcze) - udział przedstawicieli seniorów w pracach organów LGD - Zarządu i Rady
Osoby niepełnosprawne	- trudności z wejściem/powrotem na rynek pracy - zagrożenie ubóstwem, wykluczeniem społecznym, komunikacyjnym - niska aktywność społeczna - trudna sytuacja ekonomiczna - ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej	- aktywizacja zawodowa poprzez wsparcie na rzecz zakładania działalności gospodarczych, premiowanie w lokalnych kryteriach wyboru - aktywizacja społeczna poprzez działania animacyjne LGD skierowane do tej grupy -premiowanie projektów seniorów i skierowanych do seniorów,

	zarówno w zakresie infrastruktury, jak i działań miękkich (projekty grantowe) - przewidywane wsparcie na rzecz rozwoju dodatkowych funkcji gospodarstw rolnych - które mogą być skierowane do seniorów (gospodarstwa opiekuńcze) - udział przedstawicieli osób niepełnosprawnych w pracach Rady LGD
--	---

- **MAPA OBSZARU**

- **SPÓJNOŚĆ OBSZARU**

O spójności obszaru stanowi jego dziedzictwo kulturowe, historyczne, przyrodnicze, społeczne oraz spójność terytorialna. LGD obejmuje obszary jednorodne, spójne społecznie, mające podobne tradycje i poczucie tożsamości lokalnej, skupione wokół podobnych potrzeb i oczekiwań, co jednoznacznie pokazały spotkania z lokalną społecznością podczas prac nad LSR. Wszystkie gminy LGD Ujście Baryczy położone są na obszarze powiatu górowskiego tworząc region spójny terytorialnie i administracyjnie. Bardzo istotnym czynnikiem

decydującym o spójności obszaru jest jego przeszłość historyczna. Dziedzictwo kulturowe na obszarze Ujścia Baryczy podobne jest do uwarunkowań charakterystycznych dla całego Dolnego Śląska w 1945 roku opuszczonego przez dotychczasowych gospodarzy, w których miejsce pojawiła się, wraz z przesiedleńcami, różnorodność tradycji kulturowych, zwyczajów i obrzędów. Elementem, który szczególnie spoił mieszkańców tego obszaru jest religia oraz wynikające z wielu zmian administracyjnych poczucie peryferyjności geograficznej. Tradycja, kultura, historia i szeroko pojęte dziedzictwo kulturowe stanowi podstawę spójności obszaru i stwarza możliwość opracowania oferty skierowanej zarówno do mieszkańców regionu, jak turystów, coraz liczniej odwiedzających LGD.

Istotnym czynnikiem wpływającym na spójność obszaru jest dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze. Region obejmuje głównie ekosystemy związane z doliną rzek Odry i Baryczy, także krainą geobotaniczną Wału Trzebnickiego. To obszar ważny ze względu na międzynarodową ostoję ptaków (IBA), korytarz ekologiczny, istniejące i planowane obszary chronione (Natura 2000, Park Krajobrazowy).

Charakterystyczne dla obszaru Ujścia Baryczy jest zróżnicowanie stopnia naturalności terenu. Część północna i północno – wschodnia o znacznie uproszczonym krajobrazie i mniejszej różnorodności naturalnej związana jest z intensyfikacją rolnictwa. Natomiast część południowa i zachodnia związana z doliną Baryczy i Odry, to obszar o przyrodzie wyjątkowo cennej w skali europejskiej, a związanej z terenami łęgowymi – zalewowymi. Potwierdzeniem tych walorów było włączenie wschodniej części obszaru w Specjalny Obszar Ochrony siedlisk Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą” PLH 020041 i południowo - zachodniej części obszaru w Specjalny Obszar Ochrony siedlisk Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie” PLH 020018. Południowo-zachodnia część włączona została również w Obszar Specjalnej Ochrony ptaków Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie” PLB 020008. Natura 2000 to sieć obszarów chronionych na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej. Celem wyznaczenia tych obszarów jest ochrona cennych pod względem przyrodniczym i zagrożonych składników różnorodności biologicznej w państwach Unii Europejskiej.

Większość obszaru Ujścia Baryczy objęta jest formą ochrony prawnej w postaci Obszaru Chronionego Krajobrazu powołanym Rozporządzeniem nr 82/92 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 1 sierpnia 1992r. Są to tereny chronione ze względu na wyróżniające się krajobrazowo obszary o zróżnicowanych ekosystemach i wartościach, głównie ze względu na możliwości turystyczno – rekreacyjne lub chronione walory krajobrazowe, a także jako istniejące lub odtwarzane korytarze ekologiczne. Użytkowanie tego rodzaju obszaru powinno zapewnić stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych.

Obszary te to:

- **Obszar Chronionego Krajobrazu obszar IV „Dolina Baryczy”** o powierzchni 44 125 ha chroni fragmenty doliny Baryczy i Odry w gminach Góra, Niechlów i Wąsosz. Ochroną objęto część pradoliny w obrębie, której płyną Odra, dolna Barycz i jej dopływy – Orla, Śląski Rów i Rów Polski. Jest to obszar torfowo – bagienny, w znacznej części zalesiony. Rozlewiska rzek, liczne tereny podmokłe oraz rozległe łąki i zadrzewienia stwarzają dogodne warunki dla bytowania i gniazdowania licznych gatunków ptaków, w tym gatunków chronionych.
- **Krzywińsko – Osiecki Obszar Chronionego Krajobrazu** wraz z zadrzewieniami gen. Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna – Góra o powierzchni 71 425 ha obejmujący pn. – wsch. część obszaru LGD.

Odnosząc się do lokalizacji LGD, w aspekcie gospodarczym należy stwierdzić iż położenie w oddaleniu od głównych ośrodków kulturalnych i gospodarczych regionu nie sprzyja dynamicznemu rozwojowi obszaru, jednak stanowi element łączący obszar. Gminy leżące na terenie LGD są członkami ZIT: • Legnicko Głogowski Obszar Interwencji. Na obszarze miasta Góra znajduje się WSSE INWEST PARK Podstrefa Góra, administrowana przez Legnicką Specjalną Strefę Ekonomiczną. Działania samorządów i LGD na rzecz rozwoju gospodarczego regionu

stanowią wspólny cel i troskę o wypracowanie partnerstwa wśród organizacji NGO i przedsiębiorców, wykorzystanie posiadanych zasobów i potencjału.

Dzięki ciągłemu kształceniu kadry LGD aktualizowane będą kwalifikacje ekonomiczne oraz administracyjne niezbędne do gospodarowania środkami publicznymi.

Zaprezentowane powyżej walory przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz aktywność mieszkańców regionu świadczą o tym, iż region jest społecznie oraz środowiskowo spójny.

Spójność obszaru LGD Ujście Baryczy wynika więc z następujących uwarunkowań:

- przestrzennych - gminy członkowskie stanowią zwarty geograficznie obszar;
- przyrodniczych - liczne walory krajobrazowe obszaru tworzą spójny teren niezwykle cenny przyrodniczo;
- historyczno - kulturowych - obszary należące niegdyś do tego samego zaboru, zasiedlone zostały przez ludność w wyniku akcji przesiedleńczej, nowobudowana tożsamość i tradycje, wspólna historia mieszkańców i dziedzictwo kulturowe;
- społeczno - gospodarczych - obszar dość jednolity pod względem gęstości zaludnienia, zamożności i statusu społecznego mieszkańców, w dużej części użytkowany głównie rolniczo, dominacja ludności polskiej, wyznania katolickiego; dość wysoki poziom bezrobocia strukturalnego - wyższy niż średnia wojewódzka, przewaga małych firm prywatnych.

Osoby należące do grupy osób w niekorzystnej sytuacji, które należy wspierać w ramach strategii to młodzież do ukończenia 25 roku życia, seniorzy powyżej 60 roku życia oraz osoby niepełnosprawne.